

GÖKYÜZÜ GÜNLÜĞÜ

Dünya'nın ekvatoru, Güneş'in çevresinde dolandığı yörünge düzlemiyle yaklaşık 23,5 derecelik bir açı yapar. İşte, bu eğiklik mevsimlere yol açar. Buna bağlı olarak, güneş ışınları gezegenin üzerindeki bir yere farklı açılarla düşer. Işınların dik ya da dike yakın açılarla geldiği yerler sıcak, eğik geldiği yerler soğuk olur.

Güneş'in, ekvatora dik, yani her iki yarıküreye de aynı açıyla geldiği ana "ılım" ya da "ekinoks" denir. Bu sırada, ilkbahar mevsiminin başladığı kabul edilir. İlimlar sırasında, tüm dünyada gece ve gündüz süreleri eşit olur. Bu, Mart ve Eylül aylarında gerçekleşir. İlkbahar ılımından sonra, güneş ışınları kuzey yarıküreyi daha fazla ısıtır ve haziran ayı sonlarına doğru Güneş en yüksek konumuna ulaşır. Bu, yaz gündönümüdür ve bu sırada en uzun gündüz yaşanır. Bundan 6 ay sonra, aralık ayında güneş ışınları kuzey yarıküreye iyice eğik gelir. Kış gündönümünde, en kısa gündüz yaşanır. Bu yıl ilkbahar ılımı 20 Mart'ta gerçekleşecek.

Mevsimler değiştiğinde, gökyüzünde de bazı değişimler olur. Bu, dünya'nın Güneş çevresindeki hareketinden kaynaklanır. İlkbahar kendini göstermeye başladığında, onu simgeleyen takımyıldızlar gökyüzünde belirmeye başlar. Bu takımyıldızlar arasında yer alan Çoban, gökyüzündeki en parlak yıldızlardan birini, Arkturus'u barındırır. Arkturus, eski çağlardan beri insanların ilgisini çekmiş ve ilkbaharın habercisi olarak kabul edilmiş. Benzer biçimde, Vega, Deneb ve Altair yazı; Kapella ve Aldebaran sonbaharı, Sirius, Prokyon ve Avcı'nın yıldızları kışı simgeler.

Gezegenler

Satürn, hava karardığında iyice yükselmiş oluyor. Bu nedenle, akşam sa-

atlerinde gözlem yapmak için güneye, iyice yukarıya bakmak gerekiyor. Sarımtırak rengiyle parlak kış takımyıldızları arasında pek görkemli durmasa da, İkizler Takımyıldızı'ndaki konumu sayesinde gökyüzünde kolayca bulunabilir.

Jüpiter'i, ayın ilk günlerinde hava karardık-tan yaklaşık iki saat sonra doğu ufkunda beliriyor. Ay sonunda, gezegen havanın kararmasıyla doğuyor ve neredeyse tüm gece boyunca gözlenebiliyor.

Mars, sabahın erken saatlerinde güneydoğu ufkunda yer alıyor ve bu konumunu koruyor. Güneş'ten yaklaşık 2,5 saat önce doğan gezegeni hava henüz aydınlanmaya başlamadan önce gözlemek en iyisi.

Venüs ve Merkür, bu ay gözlem için uygun konumda yer almıyorlar.

Ay, 17 Mart'ta ilkdördün, 25 Mart'ta dolunay, 2 Nisan'da sondördün, 8 Nisan'da yenilay hallerinde olacak.

Alp Akoğlu

